

Norges vassdrags- og energidirektorat

Saksbehandler: Thomas Bartholdsen Epost: thomas.bartholdsen@forbrukerradet.no	Vår dato: 10.10.2014	Vår referanse: 14/3791 - 2	Deres dato:	Deres referanse: 201403581-1
--	-------------------------	-------------------------------	-------------	---------------------------------

Høringsuttalelse - begrenset adgang til forskuddsfakturering av kraft

Innledningsvis vil Forbrukerrådet presisere sin talerørsrolle for Forbrukernes interesser. Forbrukerrådets visjon er å gi forbrukerne makt og mulighet til å gjøre gode valg.

Forbrukerrådet vil gjenta vår skuffelse over at NVE har veket fra de meget gode intensjonene i direktoratets første høringsbrev, der forskuddsbetaling skulle forbys.

Forbrukerrådet har gjennomgått de innkomne uttalelsene fra øvrige høringsinstanser og finner at det gjennomgående er lite hold i innvendingene mot forslaget fra NVE. Noen høringsinstanser får det til å høres ut som forskuddsbetaling er en idealtilstand. Det er påfallende hvor lett enkelte bransjeaktører prøver å tilrane seg rollen som forbrukertalerør. Vi tillater oss å stille et lite spørsmål ved motivene. Vi finner grunn til å minne om vårt innledende høringssvar der vi anser det godt synliggjort hvordan forbrukernes forskudd for flere tiltalls millioner kroner beholdes av aktører som benytter dette til utbytter og til eiendomsinvesteringer, mens kundene tross purringer og mas ikke får innfridd sine berettigede krav om tilbakebetaling. Det kan ikke herske noen som helst tvil om at forskuddsbetaling er uønsket fra både forbrukerne og Forbrukerrådet. At det i noen bransjer er innarbeidet en uheldig praksis for å betale på forskudd endrer ikke dette bildet. Heller ikke at leverandører gjerne ber om å få forskuddsbetaling og i sin markedsføring legger dette til grunn, og at forbrukere som forledes til å bruke «selgeren» som sin «rådgiver» ender opp med å forskuddsbetale. Det er og blir slik at forbrukerne står dårligere stillet når en ytelse er betalt på forskudd. Og særlig lett er det for forbrukere å tape pengene når det i noen bransjer nydannes leverandører og kulturer som ikke har hederlighet som rettesnor.

Det normale er og må være at kunden betaler når hun har mottatt varen, ytelse mot ytelse, og ikke på forskudd. Selv i bransjer der leverandøren / tjenesteyter med en dog begrenset berettigelse kunne hevde uro for i visse fall å gå glipp av betalingen, er derfor dette lagt til grunn; på bensinstasjonen der man betaler når tanken er fylt opp, på restauranten der man betaler etter måltidet, hos frisøren, psykologen og i taxien.

En innstramning av dagens generøse muligheter til å be om forskuddsbetaling er selvsagt bedre enn ingenting, men langt fra fullgodt. NVE skriver også i sitt høringssnotat at de ønsker å redusere forbrukerens risiko. Det er Forbrukerrådets vurdering at selv en 10 ukers begrensning for forskuddsbetaling fortsatt er en risiko for forbrukerne, og ikke et godt nok forbrukervern på dette området..

Justisdepartementet har i sitt hørings svar vurdert det slik at et ikke gis anledning til å forby forskuddsbetaling. Det vises til forbrukerkjøpslovens §38, som er en bestemmelse som stiller opp et utgangspunkt om avtalefrihet. Det er Forbrukerrådets vurdering at strøm definert som en vare i forbrukerkjøpsloven skiller seg vesentlig fra andre varer. Strøm er et nødvendighetsgode som alle forbrukere er avhengig av. Forbrukerrådet er derfor av den oppfatning at strøm burde særbehandles. Dette fordrer en endring i forbrukerkjøpsloven som Forbrukerrådet stiller seg positive til.

Det hører med til bildet at flere aktører som opptrer som strømleverandører kaller det «produktutvikling» når fakturaene blir mer og mer uforståelige, slik at kundene resignerer og gir opp å være aktive forbrukere i et velfungerende marked. Vi gjentar at når varen er strøm, ville en omfattende sanering av såkalte «produkter» og avtaletyper være et stort gode, og ville vært positivt for forbrukerne og gitt samfunnsmessige gevinster.

Vennlig hilsen
FORBRUKERRÅDET

Randi Flesland
adm. dir.

Thomas Bartholdsen
fagdirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke signatur.